

# ILFORD PHOTO

## HARMAN technology Ltd

### SIKKERHETS DATABLAD

### PQ Universal Fremkaller

#### PUNKT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

##### 1.1. Produktidentifikator

|                     |                           |
|---------------------|---------------------------|
| Produktnavn         | PQ Universal Fremkaller   |
| Produkt nr.         | 1155091; 1155082; 1757314 |
| Intern Id           | 10027                     |
| Emballasjestørrelse | 500ml 1 Litre 5 Litre     |

##### 1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og ikke anbefalt bruk

|                      |            |
|----------------------|------------|
| Identifiserte bruker | Fremkaller |
|----------------------|------------|

##### 1.3. Detaljer om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

|               |                                                                                                                             |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Leverandør    | Focus Nordic AB, Box 55026, 400 53 Göteborg, Sverige.<br>Bergsjödalen 48, 41523 Göteborg, Sverige.<br>Tlf: 0046 31 336 2300 |
| Kontaktperson | Rebecca Laanemets; rebecca.laanemets@focusnordic.se Tlf: +46 31 336 2309 Mobile: +46 706 96 50 81                           |

##### 1.4. Nødtelefon

Ring Giftinformasjonen: Tlf. 22 59 13 00.

#### PUNKT 2: FAREIDENTIFIKASJON

##### 2.1. Klassifisering av stoffet eller blandingen

###### Klassifisering (1272/2008)

|                              |                                                                          |
|------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Fysiske og kjemiske farer    | Ikke klassifisert.                                                       |
| Skadevirkninger på mennesker | Eye Irrit. 2 - H319; Skin Sens. 1 - H317; Muta. 2 - H341; Carc. 2 - H351 |
| Skadevirkninger på miljøet   | Aquatic Acute 1 - H400                                                   |

###### Klassifisering (1999/45)

Carc. Cat. 3; R40, Muta Cat. 3; R68. R43. N; R50.

Hele teksten for alle R- og H-setninger er vist i pkt. 16.

##### 2.2. Merkingselementer

|            |                                                                       |
|------------|-----------------------------------------------------------------------|
| Inneholder | 1,4-DIHYDROKSYBENZEN<br>1-Fenyl-4-metyl-4-hydroksymetyl-3-pyrazolidon |
|------------|-----------------------------------------------------------------------|

Etikett i Henhold Til (EF) Nr. 1272/2008



Signalord  
H-Setninger

Advarsel

H317  
H319  
H341

Kan utløse en allergisk hudreaksjon.  
Gir alvorlig øyeirritasjon.  
Mistenkes å kunne gi genetiske skader.

## PQ Universal Fremkaller

|             |              |                                                                                                                                                           |
|-------------|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| P-Setninger | H351         | Mistenkes for å kunne forårsake kreft.                                                                                                                    |
|             | H400         | Meget giftig for liv i vann.                                                                                                                              |
|             | P101         | Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.                                                                   |
|             | P273         | Unngå utslipp i miljøet.                                                                                                                                  |
|             | P280         | Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.                                                                                                |
|             | P302+352     | VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.                                                                                                                |
|             | P305+351+338 | VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. |
|             | P405         | Oppbevares innelåst.                                                                                                                                      |
|             | P501         | Innhold/beholder leveres i samsvar med lokale forskrifter.                                                                                                |

### 2.3. Andre farer

#### PUNKT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

### 3.2. Blandinger

|                                                                                                                                                             |                                                                                                     |       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| 1,4-DIHYDROKSYBENZEN                                                                                                                                        |                                                                                                     | 1-5%  |
| CAS-nummer: 123-31-9                                                                                                                                        | EF-nr.: 204-617-8                                                                                   |       |
| Klassifisering (1272/2008)<br>Acute Tox. 4 - H302<br>Eye dam. 1 - H318<br>Skin Sens. 1 - H317<br>Muta. 2 - H341<br>Carc. 2 - H351<br>Aquatic Acute 1 - H400 | Klassifisering (67/548)<br>Carc. Cat. 3;R40<br>Muta. Cat. 3;R68<br>Xn;R22<br>R43<br>Xi;R41<br>N;R50 |       |
| 1-Fenyl-4-metyl-4-hydroksymetyl-3-pyrazolidon                                                                                                               |                                                                                                     | < 1   |
| CAS-nummer: 13047-13-7                                                                                                                                      | EF-nr.: 235-920-3                                                                                   |       |
| Klassifisering (1272/2008)<br>Acute Tox. 4 - H302<br>Skin Sens. 1 - H317<br>Aquatic Chronic 2 - H411                                                        | Klassifisering (67/548)<br>Xn;R22.<br>N;R51/53.<br>R43.                                             |       |
| Diethylenetriamine Pentaacetic Acid Na5                                                                                                                     |                                                                                                     | 1-5%  |
| CAS-nummer: 140-01-2                                                                                                                                        | EF-nr.: 205-391-3                                                                                   |       |
| Klassifisering (1272/2008)<br>Acute Tox. 4 - H332<br>Repr. 2 - H361d                                                                                        | Klassifisering (67/548)<br>Xn;R20.<br>Repr. Cat. 3;R63.                                             |       |
| Kaliumkarbonat                                                                                                                                              |                                                                                                     | 5-10% |
| CAS-nummer: 584-08-7                                                                                                                                        | EF-nr.: 209-529-3                                                                                   |       |

## PQ Universal Fremkaller

|                                                                                               |                                          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| Klassifisering (1272/2008)<br>Skin Irrit. 2 - H315<br>Eye Irrit. 2 - H319<br>STOT SE 3 - H335 | Klassifisering (67/548)<br>Xi;R36/37/38. |
| <b>NATRIUMHYDROKSID</b> <span style="float: right;">&lt; 1 %</span>                           |                                          |
| CAS-nummer: 1310-73-2                      EF-nr.: 215-185-5                                  |                                          |
| Klassifisering (1272/2008)<br>Skin Corr. 1A - H314                                            | Klassifisering (67/548)<br>C;R35         |

Hele teksten for alle R- og H-setninger er vist i pkt. 16.

### Kommentarer Til Sammensetningen

Hazardous according to the criteria of Worksafe Australia

## PUNKT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

### 4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

#### **Innånding**

Flytt straks den eksponerte til frisk luft. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

#### **Inntak**

Skyll munnen grundig. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

#### **Hudkontakt**

Flytt den skadede fra forurensningskilden. Ta av gjennomfuktede klær. Vask huden grundig med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.

#### **Øyekontakt**

Den skadde flyttes straks vekk fra eksponeringskilden. Påse at eventuelle kontaktlinser er fjernet fra øyet før skylling. Skyll straks øynene med rikelig vann mens øyelokkene løftes. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.

### 4.2. Viktigste symptomer og effekter, både akutte og forsinkede

#### **Innånding**

Ingen spesielle symptomer angitt.

#### **Inntak**

Ingen spesielle symptomer angitt.

#### **Hudkontakt**

Kan forårsake allergi ved hudkontakt.

#### **Øyekontakt**

Irritasjon av øyne og slimhinner.

### 4.3. Angivelse av øyeblikkelig legehjelp og spesiell behandling som kan være nødvendig

Ingen spesielle førstehjelpstiltak angitt.

## PUNKT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

### 5.1. Slukningsmidler

#### **Brannslukningsmidler**

Stoffet er ikke brennbart. Slukningsmiddel velges mht. omgivende brann.

### 5.2. Særlige farer som stoffet eller blandingen kan forårsake

#### **Særlige Brann- Og Eksplosjonsfarer**

Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.

#### **Særlige farer**

Produktet kan ikke brenne, men ved oppvarming kan det dannes skadelige damper.

### 5.3. Råd for brannmannskap

# PQ Universal Fremkaller

## Særlige Brannslukkingstiltak

Unngå innånding av branngasser.

## Verneutstyr til slukkingspersonale

Ta hensyn til evt. andre kjemikalier ved valg av verneutstyr. Valg av åndedrettsvern ved brann: Følg bedriftens generelle forholdsregler.

## PUNKT 6: TILTAK VED UTSLIPP

### 6.1. Personlige sikkerhetstiltak, personlig verneutstyr og nødprocedyrer

Bruk verneklær som beskrevet i punkt 8 i dette sikkerhetsdatabladet. Unngå kontakt med huden og øynene. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.

### 6.2. Miljøbeskyttelsestiltak

Må ikke ledes ut i avløp, jord eller vannløp. Produktet bør ikke kastes i naturen, men samles opp og avleveres etter avtale med lokale myndigheter.

### 6.3. Metoder og utstyr til oppdemning og opprydning

Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se punkt 13. Små mengder spyles til avløp med mye vann. Unngå utslipp av større mengder til avløp. Søl suges opp med støvsuger. Hvis dette ikke er mulig, samles sølet opp med skuffe, kost eller lignende. Skyll tilsølt område med store mengder vann. La ikke avløpsvann forurense dammer eller andre vannkilder.

### 6.4. Henvisning til andre punkter

Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se punkt 8. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se punkt 13.

## PUNKT 7: HÅNTERING OG LAGRING

### 7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Sørg for god ventilasjon. Unngå søl og kontakt med huden og øynene. Det må ikke spises, drikkes eller røykes under bruk. Les og følg produsentens anvisninger.

### 7.2. Betingelser for sikker oppbevaring, herunder eventuell inkompatibilitet

Oppbevares i lukket originalemballasje på et tørt sted. Oppbevares på et godt ventilt sted ved temperaturer under 25°C.

#### Lagringskategori

Lagres i kjemikalierom.

### 7.3. Spesifikke slutt-bruksområder

Identifiserte bruksområder for dette produktet er beskrevet i punkt 1.2.

## PUNKT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

### 8.1. Kontrollparametere

| Navn                 | STD | Admin. Normer |                       | Admin. Normer |                     | Anm. |
|----------------------|-----|---------------|-----------------------|---------------|---------------------|------|
| 1,4-DIHYDROKSYBENZEN | AN  |               | 0,5 mg/m <sup>3</sup> |               |                     | K, A |
| NATRIUMHYDROKSID     | AN  |               |                       |               | 2 mg/m <sup>3</sup> | T    |

AN = Administrative normer.

K = Stoffer som skal betraktes som kreftfremkallende har anmerkningen K.

A = Stoffer som skal betraktes som at de fremkaller allergi eller annen overfølsomhet i øynene eller luftveier eller som skal betraktes som at de fremkaller allergi ved hudkontakt har anmerkningen A.

T = Takverdi - Av måletekniske grunner kan det være nødvendig å måle over en viss periode.

### 8.2. Eksponeringskontroll

Verneutstyr

## PQ Universal Fremkaller



### Tekniske tiltak

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Må ikke håndteres i trange rom uten tilstrekkelig ventilasjon.

### Åndedrettsvern

Åndedrettsvern ikke påkrevd.

### Håndvern

Bruk vernehansker.

### Øyevern

Bruk vernebriller.

### Andre Vernetiltak

Bruk egnede verneklær for å forhindre at huden blir fuktig eller tilsølt med dette kjemikallet.

---

## PUNKT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

---

### 9.1. Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

|                                               |                            |
|-----------------------------------------------|----------------------------|
| Utseende                                      | Klar væske                 |
| Farge                                         | Fargeløs til lysegul       |
| Lukt                                          | Ingen karakteristisk lukt. |
| Løselighet                                    | Oppløselig i vann.         |
| Startkokepunkt og<br>kokepunktsintervall (°C) | >100                       |
| Relativ tetthet                               | 1.23 @20°C                 |
| pH, Konsentrert Løsning                       | 10.5                       |
| pH, Fortynnet Løsning                         | 10.5 (1 + 9)               |

### 9.2. Andre opplysninger

Ikke kjent.

---

## PUNKT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

---

### 10.1. Reaktivitet

Ingen spesielle reaktivetsrisikoer forbundet med dette produktet.

### 10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil under de foreskrevne oppbevaringsforholdene. Ingen spesielle stabilitetshensyn.

### 10.3. Risiko for farlige reaksjoner

#### Farlig Polymerisering

Polymeriserer ikke.

### 10.4. Forhold som skal unngås

Unngå høy varme over lengre perioder. Unngå kontakt med syrer.

### 10.5. Inkompatible materialer

#### Materialer Som Skal Unngås

Sterke syrer. Unngå kontakt med andre fotografiske løsninger og / eller rengjøring produkter.

### 10.6. Farlige spaltningsprodukter

Ved brann eller høy temperatur dannes: Svovelholdige gasser (SOx).

---

## PUNKT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

---

## PQ Universal Fremkaller

### 11.1. Informasjon om toksikologiske virkninger

#### Toksikologisk informasjon

Denne kjemiske sammensetningen har ikke blitt testet for helseeffekter. Eksponering effekter på listen er basert på eksisterende helse-data for de enkelte komponentene som inngår i blandingen.

#### Andre Helseskader

1, 4-Dihydroksybenzen: Kreftfremkallende, kategori 3. Mutagen, kategori 3. ACGIH A3 IARC 3 IARC Kreftliste for dyr IARC Det internasjonale kreftforskningsinstituttet.

#### Innånding

Kan irritere luftveier/lunger.

#### Inntak

Farlig ved svelging. Kan forårsake ubehag ved svelging.

#### Hudkontakt

Irriterer huden. Kan gi allergi ved hudkontakt. Kan gi allergisk kontakteksem.

#### Øyekontakt

Irritasjon av øyne og slimhinner. Gjentatt eksponering kan gi kronisk øyeirritasjon (øyekatarr).

#### Helsefareinformasjon

Alvorlig irriterende ved langvarig eller gjentatt eksponering. Kan gi hudirritasjon/eksem. Kan gi allergi ved hudkontakt. Irriterer øynene. Sprut og damp i øynene kan gi irritasjon og svie. Kan gi allergi. Kan gi overfølsomhet.

#### Opptaksvei

Hud- og/eller øyekontakt. Inntak/svelging.

#### Medisinsk Informasjon

Kan forverre eksisterende: Hudlidelser og allergier. Eksisterende øyeproblemer.

#### Toksikologisk informasjon for ingredienser.

##### 1,4-DIHYDROKSYBENZEN (CAS: 123-31-9)

##### Toksisk Dose 1 - LD 50

320 mg/kg (oral-rotte)

##### Toksisk Dose 2 - LD 50

>900 mg/kg (hud-rotte)

##### Diethylenetriamine Pentaacetic Acid Na5 (CAS: 140-01-2)

##### Toksisk Dose 1 - LD 50

>4000 mg/kg (oral-rotte)

##### Kaliumkarbonat (CAS: 584-08-7)

##### Toksisk Dose 1 - LD 50

2570 mg/kg (oral-mus)

##### Toksisk Dose 2 - LD 50

1870 mg/kg (oral-rotte)

---

## PUNKT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

---

### 12.1. Toksisitet

Produktet inneholder et stoff som er meget giftig for vannorganismer.

# PQ Universal Fremkaller

## Miljøopplysninger for ingredienser.

### 1,4-DIHYDROKSYBENZEN (CAS: 123-31-9)

LC 50, 96 T, Fisk, mg/l  
0.10-0.18 (Fathead Minnow)  
EC 50, 48 T, Daphnia, mg/l  
0.05  
IC 50, 72 T, Alger, mg/l  
1.0

### Diethylenetriamine Pentaacetic Acid Na5 (CAS: 140-01-2)

LC 50, 96 T, Fisk, mg/l  
>1000 (Iepomis macrochirus)  
EC 50, 48 T, Daphnia, mg/l  
>500 (Daphnia magna)

### Natrium sulfitt (CAS: 7757-83-7)

LC 50, 96 T, Fisk, mg/l  
220 - 460  
EC 50, 48 T, Daphnia, mg/l  
69

## 12.2. Persistens og nedbrytbarhet

### **Nedbrytbarhet**

Der finnes ingen data om produktets nedbrytbarhet.

## 12.3. Bioakkumuleringspotensial

### **Bioakkumulerings- potensial**

Data om bioakkumulasjon er ikke tilgjengelig.

## 12.4. Mobilitet i jord

### **Mobilitet:**

Produktet er oppløselig i vann.

## 12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Produktet inneholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

## 12.6. Andre negative virkninger

Ingen kjente.

---

## PUNKT 13: INSTRUKSER VED DISPONERING

---

### 13.1. Metoder for avfallsbehandling

Destruer i samsvar med regelverk fra lokale myndigheter.

### **Avfallsklasse**

090101

---

## PUNKT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

---

Generelt LIMITED QUANTITY EXEMPTION

### 14.1. UN-nummer

|                      |      |
|----------------------|------|
| Un-Nr., Veitransport | 3082 |
| Un-Nr., Sjøtransport | 3082 |
| Un-Nr., Flytransport | 3082 |

### 14.2. UN-forsendelsesnavn (UN proper shipping name)

Godsbeskrivelse UN3082, Environmentally hazardous substance, liquid, n.o.s. (contains hydroquinone).

## PQ Universal Fremkaller

### 14.3. Transportfareklasse(r)

|                    |                                  |
|--------------------|----------------------------------|
| ADR-Klasse         | 9 (M6)                           |
| ADR-Klasse         | Klasse 9: Andre farlige stoffer. |
| ADR-Etikettnr.     | 9                                |
| IMDG-Klasse        | 9                                |
| ICAO-Klasse        | 9                                |
| Transportetiketter |                                  |



### 14.4. Emballasjegruppe

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| ADR Pakkegruppe            | III |
| IMDG-Pakkegruppe           | III |
| Pakkegruppe, Lufttransport | III |

### 14.5. Miljøfarer

Miljøskadelig Stoff/Marin Forurensning



### 14.6. Spesielle forholdsregler for brukeren

|                         |                                                       |
|-------------------------|-------------------------------------------------------|
| EMS                     | F-A, S-F                                              |
| ADR-Farenr.             | 90 Miljøskadelig stoff; forskjellige farlige stoffer. |
| Tunnelbegrensningskoder | (E)                                                   |

### 14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

---

## PUNKT 15: OPPLYSNINGER OM FORSKRIFTER

---

### 15.1 Forskrifter/regelverk for stoffer eller blandinger i forhold til sikkerhet, helse og miljø

#### EU-Direktiver

Euporaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2001 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer. EU COMMISSION REGULATION (EU) No 453/2010 of 20 May 2010. Europaparlaments- og rådsforordning nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger og om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006, med endringer.

### 15.2. Kjemikaliesikkerhetsvurdering

## PUNKT 16: REGELVERKSMESSIGE OPPLYSNINGER

### Generelt

HARMAN technology Ltd mener at informasjonen og anbefalingene her er basert på korrekt og saklig data. Det er imidlertid ingen uttrykkelig eller underforstått garanti av noe slag laget med hensyn til denne informasjonen. Bruk denne informasjonen til å supplere annen informasjon du har samlet, og deretter foreta en selvstendig beslutning om fullstendigheten og egnetheten av all informasjon for å sikre riktig bruk og avhenging av dette produktet og helse og sikkerhet for ansatte og kunder.

### Litteraturreferanser/Kilder

Sikkerhetsdatablad. Div. produsenter. European Photographic Chemical Industry Code of Practice For Classification And Labelling Dangerous Properties of Industrial Chemicals. 6.edition, N.Sax, 1984.

**Utarbeidet Av** Dr Trevor Rhodes Tel: +44(0)1565 650000, email: trevor.rhodes@harmantechnology.com

**Endret** 31/07/2014

**Revisjon** 9

**Erstatter dato** 22/11/2013

### Risikosetninger

|           |                                                                                             |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| R41       | Fare for alvorlig øyeskade.                                                                 |
| R20       | Farlig ved innånding.                                                                       |
| R22       | Farlig ved svelging.                                                                        |
| R51/53    | Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet. |
| R36/37/38 | Irriterer øynene, luftveiene og huden.                                                      |
| R43       | Kan gi allergi ved hudkontakt.                                                              |
| R50       | Meget giftig for vannlevende organismer.                                                    |
| R63       | Mulig fare for fosterskade.                                                                 |
| R40       | Mulig fare for kreft.                                                                       |
| R68       | Mulig fare for varig helseskade.                                                            |
| R35       | Sterkt etsende.                                                                             |

### Full Tekst For H-Setninger

|       |                                               |
|-------|-----------------------------------------------|
| H332  | Farlig ved innånding.                         |
| H302  | Farlig ved svelging.                          |
| H411  | Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann. |
| H319  | Gir alvorlig øyeirritasjon.                   |
| H318  | Gir alvorlig øyeskade.                        |
| H314  | Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.      |
| H315  | Irriterer huden.                              |
| H335  | Kan forårsake irritasjon av luftveiene.       |
| H317  | Kan utløse en allergisk hudreaksjon.          |
| H400  | Meget giftig for liv i vann.                  |
| H341  | Mistenkes å kunne gi genetiske skader.        |
| H351  | Mistenkes for å kunne forårsake kreft.        |
| H361d | Mistenkes for å kunne gi fosterskader.        |